

Spis treści

Wykaz skrótów
Wykaz literatury
Wykaz orzeczeń
O Autorze
Wprowadzenie

Rozdział I. Pojęcie i zakres dyscypliny finansów publicznych

Rozdział II. Podmiotowy zakres odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 4 i 4a DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Oczekiwanie znajomości prawa od wójta gminy
  - 2.2. Działanie kierownika jednostki przez pracowników
  - 2.3. Odpowiedzialność kierownika za dokumentację postępowania w sprawach zamówień publicznych
  - 2.4. Immunitet sędziowski i prokuratorski a dyscyplina finansów publicznych
  - 2.5. Brak możliwości rozszerzania katalogu naruszeń dyscypliny finansów publicznych w procesie interpretacji i stosowania przepisów ustawy
  - 2.6. Interpretacja pojęcia gospodarki finansowej jednostki sektora finansów publicznych
  - 2.7. Zwolnienie z pracy a odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.8. Zakres czynności skarbnika gminy a powierzenie mu obowiązków i odpowiedzialności w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji
  - 2.9. Powierzenie skarbnikowi obowiązków w zakresie gospodarki finansowej w regulaminie organizacyjnym jednostki
  - 2.10. Brak znaczenia prawnego zapisu w regulaminie organizacyjnym jednostki o ponoszeniu odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przez głównego księgowego
  - 2.11. Brak możliwości reprezentowania jednostki przy umowie zakupu samochodu przez głównego księgowego
  - 2.12. Brak podstaw do określenia zawodu głównego księgowego jako zawodu zaufania publicznego
  - 2.13. Brak możliwości pełnienia przez głównego księgowego jednostki funkcji kasjera
  - 2.14. Niezależność odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych od pobierania wynagrodzenia

Rozdział III. Gromadzenie dochodów i przychodów publicznych (art. 5 i 6 DyscypFinPubU)

1. Gospodarowanie należnościami przypadającymi sektorowi publicznemu (art. 5 DyscypFinPubU)
2. Przekazywanie środków, dokonywanie wpłat do budżetu (art. 6 DyscypFinPubU)
3. Pytania i odpowiedzi
  - 3.1. Naruszenie postanowień zarządzenia kierownika jednostki jako podstawa odpowiedzialności
  - 3.2. Niezależność dochodzenia kary umownej za niewykonane zobowiązanie od wystąpienia szkody w finansach publicznych
  - 3.3. Zapisy umowy jako podstawa kary umownej
  - 3.4. Niepodleganie opłaty targowej dyscyplinie finansów publicznych

3.5. Nieterminowe przekazanie przez miasto pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa z tytułu wydania dowodów osobistych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Rozdział IV. Przeznaczenie przez jednostkę budżetową dochodów na wydatki (art. 7 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Przeznaczenie przez jednostkę budżetową dochodów na ponoszone wydatki
  - 2.2. Wydzielony rachunek dochodów szkoły jako podstawa wydatkowania środków publicznych

Rozdział V. Odpowiedzialność za naruszenie obowiązków dotacyjnych (art. 8 i 9 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Wysokość dotacji dla szkół niepublicznych
  - 2.2. Przekazanie dotacji „samemu sobie” jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.3. Bezumowne przekazanie dotacji
  - 2.4. Niezależność odpowiedzialności beneficjenta dotacji od zgodnego z prawem postępowania przekazującego dotację
  - 2.5. Termin złożenia sprawozdania końcowego z wykonania zadania finansowanego z dotacji
  - 2.6. Odpowiedzialność za nieterminowe rozliczenie dotacji
  - 2.7. Terminowe złożenie końcowego sprawozdania z wykonania zadania
  - 2.8. Sfałszowanie podpisu na umowie dotacyjnej a obowiązek rozliczenia dotacji
  - 2.9. Stwierdzenie nieprawidłowego naliczenia dotacji w decyzji administracyjnej
  - 2.10. Niezwrócenie przez beneficjenta odsetek od dotacji

Rozdział VI. Zmiana planu finansowego jednostki sektora finansów publicznych (art. 10 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Forma zmiany planu finansowego jednostki
  - 2.2. Dokonanie zmian w budżecie bez upoważnienia

Rozdział VII. Wydatkowanie środków publicznych (art. 11 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Przepisy dotyczące poszczególnych rodzajów wydatków a odpowiedzialność
  - 2.2. Wydatki wynikające z wyroków sądowych a dyscyplina finansów publicznych
  - 2.3. Niedysponowanie dotacją przez ośrodek pomocy społecznej
  - 2.4. Pozytywne wyniki kontroli Regionalnej Izby Obrachunkowej a odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.5. Przedwczesna wypłata nagrody jubileuszowej jako wydatek bez podstawy prawnej
  - 2.6. Wydatkowanie środków na kolejny rok budżetowy przed jego rozpoczęciem
  - 2.7. Termin wykorzystania dotacji celowej
  - 2.8. Wykorzystanie dotacji w następnym roku budżetowym
  - 2.9. Przestrzeganie zasad celowości, oszczędności i efektywności
  - 2.10. Nieprawidłowe zaklasyfikowanie wydatku
  - 2.11. Wpis do ewidencji zabytków a sfinansowanie remontu z budżetu
  - 2.12. Zasada dyrektywnego charakteru wydatków publicznych

Rozdział VIII. Gospodarowanie rezerwami (art. 12 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Przeznaczenie rezerwy celowej zgodne z decyzją Ministra Finansów
  - 2.2. Przyznanie środków z rezerwy ogólnej w ostatnim dniu roku budżetowego jako refundacja poniesionych wydatków

Rozdział IX. Gospodarowanie środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych (art. 13 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Przyczyna nieterminowego zwrotu środków przeznaczonych na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich a sankcja trzyletniego okresu wykluczenia
  - 2.2. Zwrot zaliczki przez dysponenta
  - 2.3. Podrobienie lub przerobienie dokumentu

Rozdział X. Składki i inne płatności obligatoryjne (art. 14 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Składki niższe niż wynikające z prawidłowego obliczenia jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
    - 2.1.1. Zapłacenie odsetek lub opłat od składek nieistotne dla odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
    - 2.1.2. Niezależność karalności od wysokości kwoty i czasu opóźnienia
    - 2.1.3. Konieczność złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych
  - 2.2. Nieterminowe opłacenie składek naruszeniem dyscypliny finansów publicznych niezależnie od faktu zapłacenia odsetek z tego tytułu
  - 2.3. Nieprzekazanie bibliotece dotacji podmiotowej a odpowiedzialność jej dyrektora za nieterminowe odprowadzenie składek na ubezpieczenia społeczne
  - 2.4. Brak środków na rachunku jednostki a odpowiedzialność za nieopłacenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz wpłat na Fundusz Pracy
  - 2.5. Podleganie zaliczek na podatek dochodowy dyscyplinie finansów publicznych
  - 2.6. Składki jako wydatek planowany, przewidywalny i cykliczny

Rozdział XI. Zaciąganie zobowiązań przez jednostki sektora finansów publicznych (art. 15 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Dodanie warunku w umowie jako możliwość zapobieżenia przekroczeniu limitów zobowiązań
  - 2.2. Finansowanie przez gminę wywozu śmieci z cmentarzy parafialnych
  - 2.3. Zaciągnięcie kredytu przez samorządowy zakład budżetowy jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Rozdział XII. Wykonywanie zobowiązań przez jednostki sektora finansów publicznych (art. 16 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Kara za zerwanie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych
  - 2.2. Nieterminowa wypłata nagrody jubileuszowej
    - 2.2.1. Odpowiedzialność za niewykonanie zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych

- 2.2.2. Odpowiedzialność kierownika jednostki za kontrolę zarządczą
- 2.3. Nieregulowanie zobowiązań cywilnoprawnych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
- 2.4. Obliczanie momentu przedawnienia karalności
- 2.5. Uchylenie się przez zamawiającego od zawarcia umowy jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
- 2.6. Nieterminowa spłata kredytu jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
- 2.7. Niedokonanie zwrotu nadpłaty podatku jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
- 2.8. Zapłata odsetek na podstawie wyroku sądowego jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Rozdział XIII. Zamówienia publiczne (art. 17 DyscypFinPubU)

- 1. Uwagi wstępne
- 2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Przygotowanie i prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego
    - 2.1.1. Karalne ograniczenie konkurencji
    - 2.1.2. Naruszenie uczciwej konkurencji przez wskazanie parametrów w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia
    - 2.1.3. Określenie przedmiotu zamówienia w sposób odpowiadający potrzebom zamawiającego
    - 2.1.4. Nieproporcjonalne warunki udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego
  - 2.2. Udzielenie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 1b DyscypFinPubU)
    - 2.2.1. Odpowiedzialność za wadliwe udzielenie zamówienia publicznego
    - 2.2.2. Sukcesywne dokonywanie zakupów sprzętu komputerowego dla potrzeb jednostki
    - 2.2.3. Bezpodstawne zastosowanie trybu negocjacji bez ogłoszenia (i innych trybów niekonkurencyjnych) jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
    - 2.2.4. Monopol na rynku uzasadniający tryb z wolnej ręki jako kryterium obiektywne
    - 2.2.5. Niespełnianie kryteriów usługi powszechnie dostępnej o ustalonych standardach przez usługę przewozu uczniów do szkoły
    - 2.2.6. Dostępność towaru w Internecie a udzielenie zamówienia w trybie zapytania o cenę
    - 2.2.7. Modernizacja serwisu internetowego w trybie zapytania o cenę
    - 2.2.8. Błąd projektanta a zastosowanie trybu z wolnej ręki
    - 2.2.9. Niestaranność zamawiającego a zastosowanie trybu z wolnej ręki
    - 2.2.10. Zawarcie umowy na trzy lata a bieżące potrzeby zamawiającego
    - 2.2.11. Zmiana pierwotnych warunków zamówienia a zamówienie z wolnej ręki
- 3. Naruszenie przepisów postępowania (art. 17 ust. 1c DyscypFinPubU)
  - 3.1. Niewykluczenie wykonawcy skazanego za przestępstwo z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 3.2. Udokumentowanie sytuacji ekonomicznej i finansowej wykonawcy jako warunek udziału w postępowaniu
- 4. Wadliwe zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 2 DyscypFinPubU)
  - 4.1. Użycie faksymile zamiast własnoręcznego podpisu
  - 4.2. Aneksowanie umowy zawartej na czas nieokreślony
- 5. Unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 3 DyscypFinPubU)
  - 5.1. Brak dowolności przy unieważnianiu przetargu
  - 5.2. Przesłanki unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego
- 6. Niezłożenie oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z postępowania (art. 17 ust. 4 DyscypFinPubU)
  - 6.1. Oświadczenie złożone przed terminem otwarcia ofert

- 6.2. Konieczność niezwłocznego podpisania i złożenia druku ZP-11
- 6.3. Brak ofert w postępowaniu
- 6.4. Podmiot składający oświadczenie
- 6.5. Brak możliwości złożenia po zakończeniu tego postępowania oświadczenia o braku okoliczności powodujących wyłączenie od udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego
7. Wyłączenie z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 5 DyscypFinPubU)
  - 7.1. Uprawomocnienie się wyroku a moment wyłączenia z postępowania
  - 7.2. Zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego z byłym pracownikiem wykonawcy
8. Zmiana umowy w sprawie zamówienia publicznego (art. 17 ust. 6 DyscypFinPubU)
  - 8.1. Konieczność przewidzenia zmiany umowy w ogłoszeniu o zamówieniu lub Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia
  - 8.2. Wydłużenie terminu realizacji zamówienia
  - 8.3. Brak możliwości zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego przed jej podpisaniem

Rozdział XIV. Inwentaryzacja w jednostkach sektora finansów publicznych (art. 18 pkt 1 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Inwentaryzacja gruntów a dokumenty źródłowe
  - 2.2. Zinwentaryzowanie gruntów niewłaściwą metodą jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.3. Odpowiedzialność kierownika jednostki za rozliczenie inwentaryzacji
  - 2.4. Zapewnienia skarbnika o zerowym stanie kasy a obowiązek inwentaryzacji
  - 2.5. Rozliczenie inwentaryzacji jako proces wieloetapowy
  - 2.6. Protokół weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych

Rozdział XV. Sprawozdawczość jednostek sektora finansów publicznych (art. 18 pkt 2 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Sporządzenie sprawozdania budżetowego z błędami a wykazanie w nim danych niezgodnych z ewidencją księgową
  - 2.2. Podleganie sumowaniu błędnych kwot wykazanych w sprawozdaniach składanych w jednym roku budżetowym przy ustalaniu odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.3. Konieczność zgodności wszystkich części sprawozdania budżetowego z ewidencją księgową
  - 2.4. Błędy arytmetyczne w sprawozdaniu budżetowym
  - 2.5. Sprawozdanie nadane na poczcie w ostatnim dniu terminu
  - 2.6. Sprawozdania finansowe i bilanse

Rozdział XVI. Nieprowadzenie audytu wewnętrznego (art. 18a DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Brak wpływu podstawy zatrudnienia audytora na odpowiedzialność za dyscyplinę finansów publicznych
  - 2.2. Nieprowadzenie audytu wewnętrznego wskutek niezatrudnienia audytora

Rozdział XVII. Kontrola wstępna (art. 18b DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Wpływ kontroli wstępnej skarbnika gminy na przekroczenie kwoty wydatków
  - 2.2. Dokonanie kontrasygnaty głównego księgowego z datą wsteczną
  - 2.3. Umowa pożyczki zawarta bez kontrasygnaty skarbnika

Rozdział XVIII. Kontrola zarządcza (art. 18c DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Kontrola zarządcza a możliwość wykonywania przez kierownika jego zadań
  - 2.2. Niezłożenie oświadczenia o stanie kontroli zarządczej przez dyrektora szkoły podstawowej
  - 2.3. Odpowiedzialność za funkcjonowanie kontroli zarządczej
  - 2.4. Utworzenie odrębnej komórki organizacyjnej do spraw kontroli zarządczej w jednostce sektora finansów publicznych
  - 2.5. Opinia radcy prawnego a odpowiedzialność kierownika jednostki za kontrolę zarządczą
  - 2.6. Znaczenie kontrasygnaty głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych dla odpowiedzialności kierownika za kontrolę zarządczą w jednostce sektora finansów publicznych
  - 2.7. Procedury egzekwowania należności przypadających jednostce sektora finansów publicznych
  - 2.8. Kontrola zarządcza a powierzenie przygotowania i prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pełnomocnikowi
  - 2.9. Niewłaściwe powierzenie obowiązków pracownikowi jako podstawa odpowiedzialności kierownika za kontrolę zarządczą
  - 2.10. Zapłata wynagrodzenia przed terminem a kontrola zarządcza
  - 2.11. Zapłata odsetek za nieterminowe uregulowanie faktury a odpowiedzialność kierownika jednostki za kontrolę zarządczą

Rozdział XIX. Zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 19–29 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Niepoczytalność a wyłączenie odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.2. Korzystanie z pomocy programu komputerowego a odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.3. Niezwiązanie komisji orzekających w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych rozstrzygnięciami innych organów
  - 2.4. Jednodniowe opóźnienie w odprowadzeniu składki na ubezpieczenie społeczne
  - 2.5. Wybór „mniejszego zła” przez kierownika jednostki
  - 2.6. Strajk lekarzy a odpowiedzialność dyrektora szpitala
  - 2.7. Zdarzenie losowe
  - 2.8. Brak możliwości uznania montażu monitoringu za zdarzenie losowe
  - 2.9. Nieprzekroczenie kwoty minimalnej a obowiązek sporządzenia i przekazania sprawozdania
  - 2.10. Zatarcie ukarania a skutki recydywy
  - 2.11. Przedawnienie karalności naruszenia dyscypliny po uchyleniu orzeczenia
  - 2.12. Obliczanie terminu przedawnienia naruszenia dyscypliny finansów publicznych

Rozdział XX. Procedura w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych (art. 72–193 DyscypFinPubU)

1. Uwagi wstępne
2. Pytania i odpowiedzi
  - 2.1. Niezwalnianie rzecznika dyscypliny od rozpatrzenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych przez okoliczności złożenia zawiadomienia, motywację zawiadamiającego, względy polityczne, służbowe lub osobiste
  - 2.2. Stanowisko organu kontroli a rozstrzygnięcie komisji orzekającej
  - 2.3. Możliwość złożenia zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych przez upoważnionego pracownika
  - 2.4. Postępowanie prowadzone przez rzecznika dyscypliny finansów publicznych bez otrzymania zawiadomienia
  - 2.5. obrońca w postępowaniu o naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.6. Brat obrońcą w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.7. Możliwość korzystania z pomocy tylko jednego obrońcy
  - 2.8. Niezawiadomienie o rozprawie obrońcy obwinionego o naruszenie dyscypliny finansowej
  - 2.9. Uniewinnienie a wynagrodzenie adwokata
  - 2.10. Pełnomocnictwo do obrony na rozprawie a złożenie odwołania
  - 2.11. Okres, który musi upłynąć pomiędzy doręczeniem zawiadomienia a terminem rozprawy
  - 2.12. Choroba obwinionego jako podstawa odroczenia terminu rozprawy
  - 2.13. Urlop dla poratowania zdrowia a wstrzymanie prowadzenia czynności w postępowaniu
  - 2.14. Obecność obwinionego na rozprawie
  - 2.15. Stawiennictwo świadka na rozprawie
  - 2.16. Ustalenie na rozprawie jej kolejnego terminu a zawiadomienie o miejscu i terminie rozprawy
  - 2.17. Wyłączenie stronniczego członka organu od udziału w sprawie
  - 2.18. Projekt orzeczenia w sprawie o naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.19. Doręczenie orzeczenia po upływie 10 miesięcy od jego wydania
  - 2.20. Brak możliwości pogorszenia sytuacji obwinionego przez jego odwołanie od orzeczenia
  - 2.21. Maksymalna wysokość kary pieniężnej orzeczonej za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.22. Brak możliwości zajmowania stanowiska głównego księgowego (skarbnika) na skutek orzeczenia zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi
  - 2.23. Praca w sektorze finansów publicznych pomimo orzeczenia zakazu pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi
  - 2.24. Karalność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych a wykonywanie zawodu radcy prawnego
  - 2.25. Zakaz pełnienia funkcji związanych z dysponowaniem środkami publicznymi a zajmowanie stanowiska zastępcy skarbnika gminy
  - 2.26. Ryczałtowe określanie kosztów w postępowaniu o naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.27. Brak możliwości odwołania od umorzenia kosztów postępowania i zatarcia ukarania
    - 2.27.1. Koszty postępowania
    - 2.27.2. Zatarcie ukarania
  - 2.28. Przedawnienie kosztów postępowania
  - 2.29. Podleganie prawomocnego orzeczenia o odpowiedzialności wpisowi do rejestru
  - 2.30. Niepowodowanie usunięcia wpisu z rejestru przez wstrzymanie wykonania orzeczenia
  - 2.31. Informacja z rejestru prawomocnych orzeczeń o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
  - 2.32. Brak możliwości sprawdzenia karalności kandydata na pracownika w Internecie

